

<https://doi.org/10.26565/2220-8089-2025-47-05>

УДК 32:303.442.3

Віктор Володимирович Рубановпрофесор кафедри політології, д. політ. н. Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна, майдан Свободи, 4, Харків, 61022victor.rubanov@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6988-2705>

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО РОСІЙСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ

Обґрунтовується актуальність політологічного дослідження проблем функціонування класичного університету в умовах повномасштабного російського військового вторгнення в Україну. Зокрема, аналізуються не лише відповідні збитки університету, що були спричинені війною, але й його місце і роль в системі підготовки багатoproфільних професійних кадрів в цих умовах. війни. Відзначається, що таке стало можливим не тільки завдяки професійним діям керівництва і членів трудового колективу університету, але й потужній допомозі партнерів і друзів університету. Якраз за підтримки Міністерства освіти України та завдяки дружній допомозі Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» вдалося забезпечити створення тимчасового координаційного центру Каразінського університету в Полтаві та розгорнути логістичні можливості для приймання постраждалих з Харкова. Підкреслюються, що завдяки міжнародній допомозі Каразінці отримали безоплатний доступ до ресурсів платформи «Research4Life». У дистанційному форматі започаткували навчальний курс «Вступ до машинного навчання». Зазначається, що аспіранти та викладачі університету регулярно беруть участь у міжнародних теоретико-прикладних наукових заходах - літніх школах, конференціях, навчальних візитах, а також успішно публікуються у міжнародних наукових виданнях, в тому числі, що індексуються у Scopus. І це вже стало науковою традицією університету, який вже зробив та продовжує робити значний внесок у національну та світову науку, розвиток культури, спорту та освіти.

Ключові слова: *Харківський університет, повномасштабне російське військове вторгнення в Україну, місце і роль класичного університету в системі підготовки багатoproфільних професійних кадрів в умовах війни.*

Як цитувати: Рубанов, В. В. 2025. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна під час повномасштабного російського військового вторгнення в Україну. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Питання політології»* 47: 38-45. <https://doi.org/10.26565/2220-8089-2025-47-05>

In cites: Rubanov, Victor. 2025. V.N. Karazin Kharkiv National University During the Full-Scale Russian Military Invasion of Ukraine. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series «Issues of Political Science»* 47: 38-45. <https://doi.org/10.26565/2220-8089-2025-47-05> (in Ukrainian).

Важливість теми дослідження зумовлена не тільки відсутністю відповідних профільних її досліджень ученими-політологами, а й реальною гострою потребою наукового аналізу духовних і матеріальних збитків, спричинених війною, одному з найстаріших в Україні класичних університетів, які

негативно позначаються на науковому і навчальному процесі, а, отже, актуалізують потребу визначення реального місця і ролі Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у сучасній системі підготовки багатoproфільних професійних кадрів не лише для Харкова, але й України та світу в цілому. Це зумовлено насамперед тим, що цей університет – один із символів наукового і студентського Харкова. Тут навчалися і працювали три лауреати Нобелівської премії: фізик Лев Ландау, біолог

© Рубанов В.В., 2025.

This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0.

Ілля Мечников, економіст Семен Кузнець. Серед почесних професорів університету – перший Президент України Михайло Грушевський і сучасний класик літератури та рупор епохи Сергій Жадан. У день російського військового вторгнення Каразінський університет об'єднував 28 тисяч харків'ян: студентів, викладачів, персоналу, які забезпечували навчальний процес (Харків: окупанти знищують один із найстаріших університетів східної Європи 2022). Втім, війна, як відомо, накладає свої обмеження та ризики, які суттєво ускладнюють відповідну діяльність Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Так, якщо говорити про вказану проблему мовою конкретної хронології, то потрібно відзначити, що вже з самого початку повномасштабного російського військового вторгнення в Україну, на лінії ракетних ударів і артилерійських обстрілів опинилися не тільки міські житлові будинки й лікарні, але й такі структурні підрозділи університету як:

- Навчально-науковий інститут (далі ННІ) «Фізико-технічний факультет» (Проспект Академіка Курчатова, 31), який був суттєво пошкоджений вже на другий день війни (25.02.2022);

- на шостий день війни (01.03.2022р) – вибито вікна у головному та північному корпусах (Майдан Свободи, 4, майдан Свободи, 6) та гуртожитку № 10 (вул. Отакара Яроша, 12);

- на сьомий день (02.03.2022 р.) – зруйновано навчальний корпус економічного факультету та ННІ «Каразінська школа бізнесу (вул. Мироносицька, 1), вибито вікна у старій будівлі Центральної наукової бібліотеки (вул. Університетська, 23), та Музею Природи (вул. Тринклера, 8);

- на десятий день (02.03.2022 р.) – зруйновано навчальний корпус економічного факультету та ННІ «Каразінська школа бізнесу (вул. Мироносицька, 1), вибито вікна у гуртожитку № 4 (вул. Отакара Яроша, 13);

- на сімнадцятий день (11.03.2022) – суттєво зруйновано навчальний корпус ННІ «Фізико-технічний факультет» (Проспект Академіка Курчатова, 31).

- На двадцять четвертий день (18.03.2022 р.) – значних пошкоджень зазнала будівля ННІ «Інститут державного управління (Проспект Героїв Харкова, 75). (Пошкодження Каразінського університету 2023).

Усього, за попередніми розрахунками фахівців, війною було зруйновано 25% всієї інфраструктури університету. Проте, як

показують результати нашого дослідження цих питань, Каразінський університет і в умовах війни продовжує успішно працювати у штатному режимі з дистанційною формою навчання, не забуваючи про здоров'я та безпеку студентів і працівників. І це не дивно, оскільки ще напередодні війни, зважаючи на суспільну напругу та тривжну інформацію, яка доходила до суспільства, ректорка Каразінського університету Тетяна Кагановська в спеціальному зверненні до студентів, аспірантів і викладачів, просила не піддаватися паніці. Лише внутрішня зосередженість, виражені дії досвідчених людей – всього викладацького корпусу – спроможні за будь-яких обставин надавати якісну освіту тим, хто її потребує (Офіційна заява адміністрації Каразінського університету 2022).

Більш того, з самого початку військового вторгнення Росії в Україну, як керівництво, так і весь колектив університету розуміли, що в цих умовах українська держава своїми силами не зможе повною мірою забезпечити реалізацію наукового та навчального процесу в університеті. А тому вже в той період часу вони почали шукати морально-психологічну та матеріально-фінансову підтримку на всіх можливих рівнях: від можливостей колективу самого університету до міжнародних фондів та міжуніверситетських консорціумів. І, як довела сама практика, така політика себе повністю виправдала. Вже 15 липня 2022 р. задля підтримки життєдіяльності університету та його спільноти у воєнні та післявоєнні часи був створений на благодійних засадах «Фонд Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» (Kharkiv Karazin University Foundation). Станом на 6 січня 2023 року завдяки благодійним внескам вдалося зібрати 2 млн. гривень. На 6 січня 2023 р. вже було зібрано 2 млн. грн. (Звіт роботи Фонду 2024; Університет під час війни 2023). За час роботи Благодійної організації командою Фонду залучено понад 10 мільйонів грн. допомоги різної форми. у 3 них в грошовій формі надійшло 370 платежів, з яких 338 – у гривні (загалом 2 700 552 грн) у 27 – у доларах США (59 502 USD) у 4 – у Євро (1862 Euro) та під час благодійного концерту Сергія Жадана у Швейцарії було зібрано 5200 швейцарських франків. у Розмір пожертв коливається від 20 грн до 50 000 доларів США. Усі ці кошти університет спрямував на забезпечення належних умов для працівників та здобувачів освіти в рідному університеті (придбано генератори для використання на час відключення світла;

ремонт та заміна вікон, реконструкція системи опалення у головному корпусі, реалізації нових навчальних програм та програм розвитку самого фонду; підтримки бібліотек і музейних фондів та розвитку таких галузей знання, як фізика та астрономія. Завдяки спільним зусиллям Міністерства освіти та науки України, широким колом партнерів, співпраці з міжнародними партнерами, підтримці Світового банку наш університет доводить здатність не лише долати виклики воєнного часу, відновлювати інфраструктуру, а й забезпечувати сталий розвиток наукового та навчального процесу (Звіт роботи Фонду 2024; Щорічний звіт ректора 2024). Доказами ефективності такої співпраці можна назвати відкриття у 2024 році двох сучасних лабораторій на біологічному та хімічному факультетах університету. Це надало студентам – майбутнім біохімікам – можливість працювати з технологіями, які формують майбутнє медицини. Деякі їхні наукові досягнення вже мають світове значення та підготовлені до роботи у провідних лабораторіях світу. Причому їхні наукові здобутки мають значення та перспективу реалізації у різних сферах – медицині, геології, хімії, аграрному секторі, екології та інших галузях. Варто зазначити, що Університет здобув перемогу в конкурсі ВМБФ (Федеральне міністерство освіти та наукових досліджень Німеччини) і спільно з Інститутом фізики мікроструктур товариства Макса Планка – зініціювала створення Центру досконалості в Харкові. Ця подія – знак довіри до нашого університету у прифронтовій місті. Нещодавно ННІ «Фізико-технічний інститут» спромігся отримати філантропічний грант, який спрямував на зміцнення співпраці між Каразінським університетом та Університетським медичним центром Гронінгена (UMCG) у галузі ядерної медицини. А на факультеті радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем дослідники працюють над вкрай актуальними науковими темами, здатними підняти на новий щабель здобутки у галузі систем зв'язку та локації. Університет успішно виконує державну науково-технічну розробку з ядерно-фізичних методів діагностики та лікування онкології – із застосуванням радіофармпрепаратів (Університет під час війни 2023; Наука, що рятує життя 2017).

Асоціація випускників університету підтримала цю ініціативу й організувала збори добровільних внесків для допомоги студентам і співробітникам, які постраждали від

російських обстрілів (створено Help Karazin University). Випускниця каразінського університету, соціолог за фахом і параолімпійська чемпіонка з настільного тенісу Марина Литовченко на організованому нею благодійному аукціоні, лотом на якому стала її золота параолімпійська медаль, збрала 30 тис. дол. Почесний доктор Каразінського університету, поет, письменник, музикант, громадський діяч Сергій Жадан завдяки благодійним концертам в Україні та Німеччині зібрав 500 тис. гривень, які стали значною допомогою для діяльності центральної бібліотеки університету (Університет під час війни 2023).

Ініціативу асоціації випускників підтримав і Молодіжний академічний симфонічний оркестр «Слобожанський», для якого університет в цей період часу став своєрідною домівкою в одному з корпусів Каразінського. Під час кількомісячних виступів у Польщі музиканти передали зібрані гроші для підтримки Каразінського університету. Тим самим, Каразінська відвага – як соціально-політичне явище – єднає в реальному житті випускника і куратора, студента і викладача, працівника лабораторії та науковця. Усі вони не лише продовжують навчатися і навчати, а ще й волонтерять і фінансово підтримують ЗСУ і самі беруть безпосередню участь у боях проти окупанта. На жаль, є і загиблі. Станом на 29 серпня 2024 р. університету стало відомо вже про 56 загиблих захисників, імена яких занесені на «Меморіал пам'яті» університету. Їхніми іменами названі вулиці і провулки Харкова: вулиця випускника соціологічного факультету Олександра Чабана, який загинув 20 липня 2022 р. у бою на Харківщині; вулиця Мирослава Мисли – вихованця історичного факультету, добровольця батальйону «Карпатська Січ», який загинув на Сході України 2 жовтня 2016 р.; вулиця Євгена Храпка – бойового медика, співробітника симуляційного центру Каразінського університету, який загинув 11 червня 2022 р. на Харківщині; провулок Дмитра Шаповала – випускника історичного факультету, військовослужбовця ЗСУ, який загинув 19 липня 2022 р. на Херсонщині (День пам'яті загиблих захисників України 2024; У ботанічному саду висадили алею сакур 2024; Каразінці, які загинули під час війни 2022-2025 рр. 2025).

Утім університет захищали, допомагали йому духовно, матеріально не тільки його випускники, але й небайдужі з усієї України та світу, для яких Каразінський університет є

дорогим і шанованим. Саме для цього з перших днів війни з метою оперативної допомоги студентам, працівникам університету та їхнім рідним було створено гуманітарний штаб. Він займався організацією евакуації та переміщення в безпечні місця матеріалів, обладнання тощо. Для розширення масштабів такої допомоги колективом університету було створено благодійний фонд для збереження наукових, освітніх і духовних традицій університету, інтелектуального надбання та потенціалу для його подальшого розвитку та всієї України.

Крім цього, з початку повномасштабного російського військового вторгнення надходили листи з висловленням підтримки від різних університетів світу. Насамперед, надавалась значна допомога каразінцям з Польщі та Німеччини, від фундації «Українці в Нідерландах», Університету Павла Йозефа Шафарика в Словаччині. Йшла допомога від друзів та партнерів університету з України (Львова, Тернополя, Черкас і Полтави). Дружня допомога, приміром, Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» допомогла створити тимчасовий координаційний центр Каразінського університету в Полтаві. Це місто приймало чи мало постраждалих харків'ян. Ці різні види допомоги друзів університету сприяли його безперебійній життєдіяльності та освітнього процесу (переважно у дистанційній формі).

Партнерська допомога дала можливість Каразінському університетові розширити для своїх студентів освітні можливості. Так, за допомогою Культурного центру GOROD було відкрито представництво у Німеччині, що дає можливість навчатися у Каразінському за нашими бакалаврськими програмами в Мюнхені. Університет імені Адама Міцкевича у Познані надав можливість харківським абітурієнтам взяти участь у конкурсі для навчання протягом зимового семестру за програмою студентського обміну, а Університет Бокконі (м. Мілан, Італія) – у конкурсі за програмою міжнародної академічної мобільності протягом осіннього семестру. У Газеті «Каразінський університет» у рубриці «Колонка проректора до Дня науки» проректор університету Антон Пантелеймонов повідомив про виконання Університетом у 2025 р. чотирьох грантів Національного фонду досліджень України, про здобутки у галузі ядерної медицини і загалом про активне інтегрування Каразінського університету у світовий науковий простір (Тимарська 2025).

Процесу розширення співпраці з партнерами сприяло укладення угоди Каразінського університету та університету Ігбінедіон, Штат Окада (Нігерія) угоду про співробітництво, а також спільна пропозиція партнера хімічного факультету Університету компанії ТОВ «НВП «Укроргсинтез» та «Enamine Ltd.» (м. Київ) для студентів хімічного факультету користуватися своєю лабораторною базою. Крім того, цей самий факультет у співпраці з Інститутом хімії Університету Лазурного берегу (м. Ніцца, Франція), виділив 5 додаткових стипендій для студентів факультету за програмою академічної мобільності Erasmus+ для навчання в осінньому семестрі.

Неапольський університет імені Фрідріха II (Італія) також надав можливість українським студентам взяти участь у конкурсі на навчання впродовж семестру за програмою Erasmus+. Гільдія європейських науково-дослідних університетів (Бельгія) запросила науковців і дослідників Каразінського університету відповідних спеціалізацій у галузях, важливих для програми Євросоюзу «Горизонт Європа» взяти участь у пошуку необхідних партнерств для спільної роботи над проєктами.

Своєю чергою, студенти медичного факультету Каразінського університету стали учасниками програми мобільності в Турецькому університеті. Можемо відзначити також співпрацю з програми студентської мобільності з такими університетами Грузії, як New Vision University та Georgian National University.

Слід додати також, що Альянс європейських університетів «Аврора» чи не найперший, хто з самого початку війни надав фінансову допомогу Каразінському на суму понад 1,5 млн. гривень на відбудову та відродження Університету. У березні 2022 р. керівництво та колектив Університету долучилися до спеціальної програми «Ініціатива Єднання» (учасником програми є об'єднання університетів Великої Британії «Universities UK» за сприяння МОН України). Було підписано Меморандум про взаєморозуміння між ХНУ імені В. Н. Каразіна та Університетом Йорка (Велика Британія), що уможливило реалізацію кількох важливих новацій (Літня школа та мовні онлайн-курси для студентів і викладачів Каразінського. Значною допомогою стала стипендіальна програма Німецької служби академічних обмінів (DAAD), якою скористалися студенти факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу. «Begin Group»

допомогли безоплатно презентувати освітні програми факультетам та інститутам Каразінського для іноземних громадян (Університет під час війни 2023).

В умовах війни вперше до нашого університету було зараховано 227 громадян Китаю на навчання за бакалаврськими освітніми програмами хімічного, фізичного факультетів та факультету геології, географії, рекреації та туризму, а 28 громадян Китаю – на магістерські програми хімічного, біологічного факультетів та факультету математики і інформатики (Університет під час війни 2023).

Приблизно в той самий час, з 7 по 13 квітня 2025 р. у Варшавському університеті відбувся 17 Міжнародний студентський турнір фізиків. До очного туру з 26 команд було допущено 18. Команда фізичного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна посіла абсолютне четверте місце, пропустивши до фіналу команди Німеччини, Швейцарії та Франції. Вочевидь, що Каразінський університет сьогодні успішно інтегрується у світовий науковий простір. Яскравий тому приклад – 2025 рік, коли вчені Каразінського Борис Гриньов, Сергей Кандибей, Віктор Трубников та Анатолій Довбня здобули для українців науковий Оскар, ставши лауреатами престижної премії Breakthrough Prize in Fundamental Physics (Оскар для українців 2025).

Окрім цього, одним із ключових прикладів світової інтеграції університету в умовах російського військового вторгнення в Україну, є долучення харківських учених до значущих проєктів EU-UA Nuclear Research and Education Capacity Building (NURECAB), що є частиною програми EURATOM WP 2023–2025. У Харкові буде створено наукову лабораторію світового рівня – Центр досконалості (Core of Excellence) як база для ґрунтовних міжнародного значення досліджень.

Слід відзначити наукові здобутки каразінських учених у виконанні проєкту за держзамовленням у такому стратегічному напрямку, як ядерна медицина (включаючи розробки методів діагностики та лікування онкозахворювань). Роботи триватимуть впродовж 2025–2026 років. Слід вказати і на таке важливе питання, як формування матеріальної бази Університету. Так, Каразінський уклав договір з компанією Лореаль-ЮНЕСКО та благодійним фондом «Твоя опора» про придбання наукового сучасного обладнання вартістю 1 мільйон гривень. Цей факт поряд із іншими у цьому сенсі

підтверджує про досягнення нового рівня науково-освітнього процесу, а саме – поєднання зусиль Університету, благодійних організацій і міжнародного бізнесу – є наявним підтвердженням ефективної моделі розвитку сучасного університету як живої екосистеми знань (Тимарська 2025). Саме тому, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, який нараховує сьогодні 232 освітні програми, 100 спеціальностей та спеціалізацій, що охоплюють увесь спектр сучасної класичної університетської освіти, продовжує успішно функціонувати і в умовах війни, забезпечуючи професійну підготовку, громадське та патріотичне виховання фахівців самих різних галузей знання у кількості 15 632 здобувачів, серед яких 1014 – іноземні студенти з 68 країн світу. Якщо говорити саме про викладацький склад, який забезпечує навчальний процес в університеті в умовах широкомасштабного російського військового вторгнення в Україну, то потрібно відзначити, що серед 1504 науковця – 7 – академіків і членів – кореспондентів НАН України, 296 докторів наук і професорів і 945 кандидатів наук, доцентів. За версією журналу «Forbes Україна» 14 факультетів університету знаходяться в складі найкращих факультетів ЗВО України. А за даними світового рейтингу QS World University Rankings 2023 наш університет зберігає першість серед українських вишів та посідає позицію 541-550. А результати роботи у 2025 році дозволили зайняти друге місце у рейтингу наукометричної бази SCOPUS серед українських ЗВО (Рейтинги 2025).

Завдяки цьому у студентів, аспірантів і викладачів університету є реальна можливість брати регулярну участь у міжнародних наукових заходах, програмах та виданнях (в тому числі у тих, що індексуються у Scopus). І це вже стало науковою традицією. Так, приміром у 2023 році каразінці взяли участь у 119 наукових конференціях, 49 з яких – міжнародні (Щорічний звіт ректора 2023)..

Таким чином, и в умовах воєнного стану університет продовжує активно функціонувати, як соціально-відповідальний досвідний університет світового класу. Таких успішних результатів університет зміг досягнути завдяки не лише професійним управлінським діям керівництва, але й всього його колективу. Якраз злагоджена робота усіх структур і підрозділів університету дозволила каразінцям фактично з самого початку повномасштабного російського військового

вторгнення в Україну виконувати одну з ключових своїх місій сприяти цивілізаційному поступу українського суспільства. І тим самим, виконувати роль «Співбудівничого нової України» (Щорічний звіт ректора 2023). Сьогодні Університет демонструє не лише концентрацію інтелектуального капіталу, який здатний ефективно реалізувати своє освітнє та наукове призначення, а й реально здійснювати системний вплив на освіту, науку, економіку та культурний розвиток Харкова та всієї України; він дає приклад успішної діяльності навіть в умовах війни у прифронтовій зоні. Красномовний тому факт: сформована університетська корпорація, яка нараховує сьогодні 29 тисяч студентів і співробітників, які успішно продовжують 220 річну Харківську освітньо-наукову традицію. Тим самим, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна уже зробив та продовжує робити величезний внесок у національну та світову науку, а також у розвиток культури, спорту та освіти. Є всі підстави для оптимістичного прогнозу подальшого розвитку навчально-наукової діяльності Харківського національного університету в подальшому.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Харків: окупанти знищують один із найстаріших університетів східної Європи. 2022. *Bihus.info* 30 квітня. URL: <https://bihus.info/harkiv-okupanty-znyshhuyut-odyn-iz-najstarshyh-universytetiv-shidnoyi-yevropy/>
2. Пошкодження Каразінського університету. 2023. URL: <https://karazin.foundation/about>
3. Офіційна заява адміністрації Каразінського університету. 2022. 15 лютого.. URL.: <https://karazin.ua/news/ofitsiina-zaiava-administratsii-karazinskoho-universytetu/>
4. Звіт роботи Фонду 2024 рік. URL: <https://res2.weblium.site/res/62d7e96f910aa7000d27c7cb/67b343a353d40c38d40c20e0>
5. Університет під час війни. 2023. URL: <https://karazin.ua/universitet/universytet-pid-chas-viiny/>
6. Щорічний звіт ректора: інформаційно-аналітичні матеріали за підсумками 2024 року / за заг. редакцією ректора професора Тетяни Кагановської. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. URL: https://karazin.ua/storage/documents/1779_9YADkzOenpO5yvEvh6e5gFane.pdf
7. Наука, що рятує життя: розробки вихованців університету [відео]. 2017. *Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна* URL.: https://old.karazin.ua/ua/general/univer_today/news?news_id=6938
8. День пам'яті загиблих захисників України. 2024. *Каразінський університет. Новини*. 29.08. URL: <https://karazin.ua/news/den-pamiaty-zahyblykh-zakhysnykiv-ukrainy/>
9. У ботанічному саду висадили алею сакур у пам'ять про загиблих каразінців внаслідок російського вторгнення. 2024. *Каразінський університет. Новини*. 20.04. URL: <https://karazin.ua/news/u-botanichnomu-sadu-vysadyly-aleiu-sakur-u-pamiat-pro-zahybl/>
10. Каразінці, які загинули під час війни 2022-2025 р.р. 2025. URL.: <https://karazin.ua/universitet/virtualnyi-memorial-pamiaty-zahyblykh-u-viini-z-rf/karazintsi-iaki-zahynuly-zakhyschchaiuchy-ukrainu-v-rosiisk/>
11. Тимарська, Ліна. 2025. Колонка проректора. До дня науки. *Газета «Каразінський університет»*. 21 травня. URL.: https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/hazeta/2025/21-05-2025/%D0%B3%D0%B0%D0%B7%D0%B5%D1%82%D0%B0_21-05-2025.pdf
12. Оскар для українців: серед лауреатів – вчені Каразінського університету. 2025. *Газета Каразінський університет*. Вип. 6 від 30.04. С.2 URL.: <https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/hazeta/2025/30.04.2025.pdf>
13. Рейтинги. Каразінський університет – на другому місці у рейтингу наукометричної бази Scopus у 2025 році серед українських ЗВО. 2025. *Газета Каразінський університет*. 2025. Вип. 7. 21.05. URL.: https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/hazeta/2025/21-05-2025/%D0%B3%D0%B0%D0%B7%D0%B5%D1%82%D0%B0_21-05-2025.pdf
14. Щорічний звіт ректора. Інформаційно-аналітичні матеріали за підсумками 2023 року / за заг. редакцією ректора професора Тетяни Кагановської. – 174 с. URL.: https://karazin.ua/storage/documents/1014_fNfFzN02tEl7EdLlkKCGYr9Sa.pdf

Стаття надійшла до редакції 23.02.2025

Стаття рекомендована до друку 28.03.2025

Victor Rubanov

Professor of the Department of Political Science, Dr.Sc. in Political Science, V.N. Karazin Kharkiv National University, Svoboda Sq, Kharkiv, 61022, Ukraine
victor.rubanov@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6988-2705>

V.N. KARAZIN KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY DURING THE FULL-SCALE RUSSIAN MILITARY INVASION OF UKRAINE

The relevance of political science research into the problem of the functioning of a classical university in the conditions of a full-scale Russian military invasion of Ukraine is being substantiated. Thus, not only the corresponding losses of the university that were caused by the military are analyzed, but also its place and role in the system of training multidisciplinary professional personnel in these conditions. It is noted that this became possible not only thanks to the professional actions of the leadership and members of the university's workforce, but also the powerful assistance of partners and friends of the university. With the support of the Ministry of Education of Ukraine and the friendly assistance of the National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic» that it was possible to ensure the creation of a temporary coordination center of Karazin University in Poltava and to deploy logistical capabilities for receiving victims from Kharkiv. It was emphasized that thanks to international assistance, the Karazins received free access to the resources of the «Research4Life» platform. The training course «Introduction to Machine Learning» was launched in a distance format. It is noted that postgraduate students and teachers of the university regularly participate in international theoretical and applied scientific events - summer schools, conferences, study visits, and are also successfully published in international scientific publications, including those indexed in Scopus. And this has already become a scientific tradition of the university, which has already made and continues to make a significant contribution to national and world science, the development of culture, sports and education. There are grounds for an optimistic prognosis for the further development of educational and scientific activities of Kharkiv National University in the future.

Keywords: *Kharkiv University, full-scale Russian military invasion of Ukraine, the place and role of a classical university in the system of training multidisciplinary professional personnel in wartime.*

REFERENCES

1. Kharkiv: occupiers destroy one of the oldest universities in Eastern Europe. 2022. *Bihus.info* 30 квітня URL: <https://bihus.info/harkiv-okupanty-znyshhuyut-odyn-iz-najstarshyh-universytetiv-shidnoyi-yevropy/> (in Ukrainian).
2. Damage to Karazin University. 2023. URL: <https://karazin.foundation/about> (in Ukrainian).
3. Official statement from the administration of Karazin University. 2022. February 15. URL: <https://karazin.ua/news/ofitsiina-zaiava-administratsii-karazinskoho-universytetu/> (in Ukrainian).
4. Report on the work of the Foundation for 2024 рік. URL: <https://res2.weblium.site/res/62d7e96f910aa7000d27c7cb/67b343a353d40c38d40c20e0> (in Ukrainian).
5. University during wartime. 2023. URL: <https://karazin.ua/universitet/universytet-pid-chas-viiny/> (in Ukrainian).
6. Rector's Annual Report: Information and Analytical Materials for 2024 / under the general editorship of the rector, professor Tetyana Kaganovskaya. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University, 2024. URL: https://karazin.ua/storage/documents/1779_9YADkzQenpO5yvEvh6e5gFane.pdf (in Ukrainian).
7. Science that saves lives: developments by university students [video]. 2017. V. N. Karazin Kharkiv National University URL.: https://old.karazin.ua/ua/general/univer_today/news?news_id=6938 (in Ukrainian).
8. Day of Remembrance of the Fallen Defenders of Ukraine. 2024. V. N. Karazin Kharkiv National University News. 29.08. URL: <https://karazin.ua/news/den-pamiaty-zahyblykh-zakhysnykiv-ukrainy/> (in Ukrainian).
9. An avenue of cherry blossoms was planted in the botanical garden in memory of the Karazin people who died as a result of the Russian invasion. 2024. V. N. Karazin Kharkiv National University News. 20.04. URL: <https://karazin.ua/news/u-botanichnomu-sadu-vysadyly-aleiu-sakur-u-pamiat-pro-zahybl/> (in Ukrainian).
10. Karazinians who died during the war of 2022-2025p. 2025. URL: <https://karazin.ua/universitet/virtualnyi-memorial-pamiaty-zahyblykh-u-viini-z-rf/karazintsi-iaki-zahynuly-zakhyschchaiuchy-ukrainu-v-rosiisk/> (in Ukrainian).
11. Tymarska, Lina. 2025. Column of the Vice-Rector. To the Day of Science. Newspaper «Karazin University». 21 травня. URL.: <https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/hazeta/2025/21-05-2025/%D0%B3%>

[D0%B0%D0%B7%D0%B5%D1%82%D0%B0 21-05-2025.pdf](https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/hazeta/2025/21-05-2025/%D0%B3%D0%B0%D0%B7%D0%B5%D1%82%D0%B021-05-2025.pdf) (in Ukrainian).

12. Oscar for Ukrainians: scientists from Karazin University are among the laureates 2025. *Karazin University Newspaper*. Vol. 6 від 30.04. С. 2 URL.:

<https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/hazeta/2025/30.04.2025.pdf>

(in Ukrainian).

13. Ratings. Karazin University is in second place in the Scopus 2025 scientometric database ranking among Ukrainian higher education institutions. Higher education. 2025. *Newspaper «Karazin University»*. 2025. Vol.. 7. 21.05. URL.:

<https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/hazeta/2025/21-05-2025/%D0%B3%D0%B0%D0%B7%D0%B5%D1%82%D0%B021-05-2025.pdf> (in Ukrainian).

14. Rector's Annual Report: Information and Analytical Materials for 2023 / under the general editorship of the rector, professor Tetyana Kaganovskaya. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University. URL.:

https://karazin.ua/storage/documents/1014_fNfFzN02tEl7EdLlkKCGYr9Sa.pdf (in Ukrainian).

The article was received by the editors 23.02.2025.

The article is recommended for printing 28.03.2025